

**STICHTING
RECLAME CODE**

Per e-mail:
Stichting De Faunabescherming
T.a.v. mevrouw M. Feenstra
Postbus 150
6870 AD RENKUM

dossier 2023/00454/A

Amsterdam, 7 november 2023

Geachte mevrouw Feenstra,

Hierbij zend ik u een afschrift van de beslissing van de Reclame Code Commissie d.d. heden in bovengemeld dossier.

Wenst u op de hoogte gehouden te worden van de werkzaamheden van de Stichting Reclame Code (Reclame Code Commissie en College van Beroep), dan kunt u zich op www.reclamecode.nl aanmelden voor onze nieuwsbrief. Wij zullen er dan voor zorgen dat u deze vier keer per jaar ontvangt.

Hoogachtend,
namens de Reclame Code Commissie

Mr. J.H.M. Borret-Bouritius
Secretaris

...voor verantwoorde reclame

Buitenveldertselaan 106 | 1081 AB Amsterdam | T 020 301 33 97
Postbus 75684 | 1070 AR Amsterdam | info@reclamecode.nl | www.reclamecode.nl

Beslissing van de Reclame Code Commissie

in de zaak van : Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (hierna ook:
(‘Jagersvereniging’), gevestigd te Amersfoort, klager

tegen : Stichting De Faunabescherming (hierna ook: ‘De
Faunabescherming’), gevestigd te Renkum, adverteerder

De procedure

Klager heeft bij brief van 28 augustus 2023 bezwaar gemaakt tegen de hierna te noemen reclame-uiting.

Namens adverteerder heeft mr. E.W. Jurjens, advocaat, verweer gevoerd bij e-mail van 20 september 2023.

De Reclame Code Commissie (hierna: de Commissie) heeft de klacht behandeld tijdens haar zitting van 12 oktober 2023.

Klager werd vertegenwoordigd door P. Timmer-Arends, die pleitnotities overlegde.

Het standpunt van adverteerder werd nader toegelicht door Q. Hoogenboom en N. Koffeman, met overlegging van spreek aantekeningen.

De bestreden reclame-uiting

Het betreft een radioreclame van De Faunabescherming. Daarin wordt gezegd:

“Stroppers zijn jagers zonder vergunning. Jagers zijn stroppers met vergunning. Word donateur van de Faunabescherming en ontvang gratis een gesigneerd exemplaar van "In een groen Knollenland" van Bibi Dumon Tak. Kijk op Faunabescherming.nl. Faunabescherming”.

Samenvatting van de klacht

De Jagersvereniging is de belangenbehartiger van jagers, voorjagers en wildbeheereenheden in Nederland.

De bestreden radioreclame is onderdeel van een donatiecampagne. Met de slogan “strovers zijn jagers zonder vergunning. Jagers zijn stroppers met vergunning” wordt zonder twijfel bedoeld op wildstroperij. Wildstroperij is een milieudelict in de zin van de Wet natuurbescherming (Wnb) in samenhang met de Wet op de Economische Delicten (WED).

Jagers worden op deze wijze weggezet als milieucriminelen, terwijl De Faunabescherming zich ervan bewust is dat alle jagers in Nederland conform de eisen van de Wnb zijn opgeleid. Om de jacht uit te mogen oefenen, moeten jagers beschikken over de wettelijk vereiste jachtakte. Moedwillig jagers van zeer ernstige zaken beschuldigen, waarvan De Faunabescherming weet dat de genoemde feiten onwaar zijn, is laster en levert een strafbaar feit op in de zin van artikel 262 van het Wetboek van Strafrecht (Sr).

Naar aanleiding van de bestreden reclame is door meerdere jagers aangifte gedaan wegens laster. Daarnaast zijn aangiftes gedaan van smaad (het moedwillig zwartmaken van een ander) als bedoeld in artikel 261 Sr en belediging in de zin van artikel 266 Sr. Ook zijn verzoeken tot schadevergoeding ingediend.

Door de bestreden beledigende, smadelijke en lasterlijke uiting heeft De Faunabescherming jagers, de Jagersvereniging en haar leden in hun goede eer en naam aangetast. Hun reputatie wordt blijvend aangetast, nu de uiting op het internet is geplaatst.

Doel van De Faunabescherming is het moedwillig en onrechtmatig zwart maken van jagers, de Jagersvereniging en haar leden om daar vervolgens financieel van te profiteren. In de reclame worden de luisteraars opgeroepen geld te doneren. De spotjes zijn bedoeld om het publiek te misleiden en de uitingen zijn in het openbaar gedaan om bepaalde mensen of groepen tegen elkaar op te zetten. De publicaties kunnen verstreckende gevolgen hebben, aldus klager.

Gelet op het bovenstaande acht de Jagersvereniging de reclame in strijd met:
artikel 2 NRC (wet en waarheid);
artikel 4 NRC (odeloos kwetsend);
artikel 6 NRC (de reclame appelleert aan gevoelens van angst bij het publiek door jagers te vereenzelvigen met milieucriminelen) en
artikelen 7 en 8 NRC; de uitingen zijn misleidend en agressief.

Samenvatting van het verweer

Onder verwijzing naar diverse uitspraken van de (voorzitter van de) Commissie heeft adverteerder onder meer het volgende meegedeeld.

De bestreden uiting is online alleen te vinden op de website Radiocloud.nl, waar alle Nederlandse radiocommercials vanaf 2007 gearhiveerd staan.

Met het uitzenden van de reclame heeft De Faunabescherming gebruik gemaakt van het recht op uitingsvrijheid op grond van onder andere artikel 10 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM"). Dat recht kan alleen beperkt worden als is voldaan aan de eisen neergelegd in artikel 10 lid 2 EVRM, waaronder de eis dat er een 'dringende noodzaak' ("pressing social need") bestaat voor een dergelijke beperking. Dit criterium wordt ook gehanteerd door de Commissie. Blijkens de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ("EHRM") is er weinig ruimte ("little scope") voor beperkingen van de uitingsvrijheid als uitingen zijn gedaan in het kader van een maatschappelijk debat (EHRM 25 november 1996, nr. 17419/90 (Wingrove/Verenigd Koninkrijk), par. 58). De Commissie volgt deze lijn en toetst klachten over ideële reclames/reclames over denkbepelden onder de NRC in beginsel slechts marginaal.

De uitingsvrijheid bevat ook het recht om prikkelende uitingen te doen, ofwel uitingen die kunnen "offend, shock or disturb" (EHRM 7 december 1976, nr. 5493/72 (Handyside/Verenigd Koninkrijk), par. 49). De Commissie heeft in dit kader bevestigd dat ook reclame die als "confronterend" of "indringend" zou kunnen worden ervaren binnen de grenzen van de uitingsvrijheid valt.

De reclame van De Faunabescherming valt ruim binnen de grenzen van de vrijheid van meningsuiting.

Ten eerste gaat het om een uiting, gedaan in de context van een maatschappelijk debat, namelijk over de jacht.

Ten tweede is de uiting qua vorm en inhoud toelaatbaar.

De tekst "Stroppers zijn jagers zonder vergunning. Jagers zijn stroppers met vergunning" wordt rustig uitgesproken.

Volgens het Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal (hierna: 'Van Dale') is een jager "iemand die jaagt" en een stroper "iemand die stroopt". 'Jagen' betekent "vervolgen en doden van wild" en 'stropen' is "jagen, vissen op verboden terrein zonder akte". Het verschil tussen een stroper en een jager is dus dat een jager wél toestemming heeft om wild te vervolgen en doden. Het begrip stropen wordt verder al sinds het jaar 1287 gebruikt in de zin van villen. Dat jagers dieren niet alleen bemachtigen maar ook villen, is onomstreden.

In de reclame benoemt De Faunabescherming bovenbedoeld verschil en wordt duidelijk gemaakt dat dit voor dieren geen relevant verschil is.

De Faunabescherming is tegen elke vorm van jacht, voor zover die plaatsvindt zonder wetenschappelijk vastgesteld(e) nut of noodzaak. Dat wordt onderstreept in de reclame doordat aan nieuwe donateurs een kopie van het boek "In een Groen Knollenland: Een schotschrift tegen de jacht" in het vooruitzicht wordt gesteld.

De vrijheid van meningsuiting brengt het recht mee om publiekelijk van mening te verschillen over een onderwerp. Van het "moedwillig en onrechtmatig zwart maken van jagers" of het "bewust bepaalde mensen of groepen tegen elkaar opzetten" is geen sprake. De Faunabescherming uit in de reclame alleen haar mening dat zij tegen de bestaande praktijk van jagen is. Bij jacht gaat het om (pogingen tot) het bemachtigen, opzettelijk doden en daarvoor opsporen van bepaalde dieren (hazen, konijnen, wilde eenden, houtduiven en fazanten). De Omgevingswet geeft regels over jacht. Daarin staat dat voor het bejagen van voornoemde vijf soorten geen nut of noodzaak hoeft te worden aangetoond. De jager heeft de vrije hand en De Faunabescherming wil daarin verandering brengen. Die mening is wellicht confronterend of indringend, maar daarmee niet in strijd met de NRC.

Ten derde zijn de gevolgen van de reclame nihil. Het debat over de jacht in Nederland is fel en wordt al jarenlang in de publieke ruimte gevoerd. Daarbij is algemeen bekend dat jagers voor de jacht zijn, en De Faunabescherming tegen de jacht zonder objectief vast te stellen nut of noodzaak is.

Van schending van de NRC, waaronder de (in de klacht genoemde) artikelen 2, 4, 6, 7 en 8 is geen sprake

Ad artikel 2 NRC

De woorden 'wildstroperij' en/of 'milieucriminelen' komen in de reclame niet voor. Van een beschuldiging van strafbaar handelen is geen sprake. Integendeel: in de reclame wordt expliciet gezegd dat jagers met vergunning handelen.

Ad artikelen 4 en 6 NRC

Gezien het subjectieve karakter van de hier bedoelde criteria stelt de Commissie zich bij toetsing van reclame aan deze artikelen terughoudend op.

In dit geval wordt slechts stelling genomen in het maatschappelijk debat over de jacht. Het enkele feit dat een groep mensen verontwaardigd is over het geuite denkbeeld brengt niet met zich dat de reclame 'nodeloos kwetsend' is.

Verder betwist De Faunabescherming dat de uiting zou kunnen leiden tot angst bij het publiek.

Van een vereenzelving met "milieucriminelen" is geen sprake; onderstreept wordt dat jagers toestemming hebben om dieren te doden, in tegenstelling tot stroppers. De overeenkomst is echter dat zij beiden dieren doden.

Ad artikelen 7 en 8 NRC

Deze bepalingen zijn in dit geval niet van toepassing, nu de daarin vervatte regeling over misleidende reclame alleen ziet op commerciële activiteiten van handelaren. De Faunabescherming is geen handelaar in de zin van de Richtlijn misleidende en vergelijkende

reclame en is een non-profit organisatie (ANBI). Verder is er geen sprake van dat het gedrag van consumenten door de bestreden uiting op enige wijze wordt verstoord.

Voor zover nog relevant betwist De Faunabescherming dat de reclame op enig punt misleidend is of het gedrag van consumenten verstoort in de zin van artikel 7 en 8 NRC.

Hoewel niet relevant in het kader van de beoordeling van de klacht bij de Commissie, waarvoor de NRC leidend is, betwist De Faunabescherming dat zij strafbare feiten heeft gepleegd of onrechtmatig heeft gehandeld door het uitzenden van de reclame.

De mondelinge behandeling

Partijen hebben hun standpunt nader toegelicht. Voor zover nodig wordt op hetgeen ter zitting aan de orde is gekomen ingegaan in het oordeel van de Commissie.

Het oordeel van de Commissie

1.

De kern van de klacht is dat jagers in de bestreden radioreclame worden afgeschilderd als "milieucriminelen". Klager heeft erop gewezen dat alle jagers in Nederland conform de eisen van de Wet natuurbescherming zijn opgeleid en dat jagers, om de jacht te mogen uitoefenen, moeten beschikken over de wettelijk vereiste jachtakte.

2.

Naar het oordeel van de Commissie is voor de gemiddelde luisteraar voldoende duidelijk dat in de bestreden reclame de opvatting van De Faunabescherming over jagen wordt weergegeven: aangezien "jagers" worden aangeduid als "stropers met vergunning", en het begrip stroper onmiskenbaar negatieve associaties oproept, is De Faunabescherming kennelijk een tegenstander van jagen. Daarnaast wordt in de reclame een oproep gedaan om donateur van De Faunabescherming te worden.

Gelet op het bovenstaande bevat de uiting een aanprijzing zoals bedoeld in artikel 1 NRC, zowel van een denkbeeld (of opvatting) als van een goed of dienst, namelijk het donateurschap van De Faunabescherming.

3.

De onderhavige uiting kan geacht worden (mede) te zijn bedoeld als bijdrage aan het maatschappelijk debat over de jacht. Voor een dergelijke opiniërende verkondiging van een denkbeeld in een reclame geldt een ruime mate van vrijheid van meningsuiting. Wat dit betreft stelt de Commissie zich bij haar oordeel naar aanleiding van de onderhavige klacht terughoudend op. Zij beperkt haar toetsing tot de vraag of de wijze waarop De Faunabescherming in de uiting haar opvatting verkondigt de grenzen van de vrijheid van meningsuiting te buiten gaat.

4.

Naar het oordeel van de Commissie is dit laatste niet het geval. De wijze waarop De Faunabescherming haar mening uit over de jacht is weliswaar confronterend, maar gaat naar de huidige algemene maatschappelijke opvattingen de grenzen van het toelaatbare niet te buiten. Meer in het bijzonder wordt niet gesteld of gesuggereerd dat jagers "milieucriminelen" zijn ofwel schuldig zijn aan een misdrijf in de zin van de wet. Weliswaar worden jagers in de zinsnede "Jagers zijn stropers" aangeduid als stropers, welk begrip - zoals gezegd - duidelijk negatieve associaties oproept, maar deze zinsnede wordt direct gevolgd door de woorden "met een vergunning". Hierdoor is voor de gemiddelde consument voldoende duidelijk dat er in het geval van

de hier bedoelde jagers geen sprake is van een misdrijf of enige andere overtreding van de wet.

5.

Op grond van het voorgaande worden de grenzen van de aan De Faunabescherming toekomende vrijheid om haar mening te uiten niet overschreden. Dit brengt mee dat het beroep van klager op de artikelen 2, 4, 6, 7 en 8 NRC - nog daargelaten de vraag of De Faunabescherming als 'handelaar' kan worden aangemerkt - niet kan slagen.

6.

Gelet op het bovenstaande wordt als volgt beslist.

De beslissing

De Commissie wijst de klacht af.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij het College van Beroep, onder gelijktijdige storting van het voor de behandeling van het beroep verschuldigde bedrag.

Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van deze beslissing in het bezit te zijn van het College van Beroep, waarvan het secretariaat gevestigd is te Amsterdam.

Het postadres van het secretariaat is: postbus 75684, 1070 AR Amsterdam. Het beroepschrift kan daarnaast binnen deze termijn per e-mail worden verzonden aan klacht@reclamecode.nl.

De voorzitter

De secretaris

Mr. A.E. van Montfrans

Mr. J.H.M. Borret-Bouritius

Gewezen door mr. A.E. van Montfrans, voorzitter, mr. M.J. van Breda, F. Busch, dr. E.C. Goanta en mr. R. Oostingh, leden.

Amsterdam, 7 november 2023